

Ֆ Է Լ Է Ք

ՄԱՌԱՍՏԱԳԱՅԵՐ

Րիսալէյի մեայահիսի իլմիյէ, էտէպիյէ, սա-
նաիյէ, թիւննարիյէ վէ հիֆեաեաթ
վէ սաիրէ.

ԷՍԷՐԻ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. ՊԱԼԸԳՃԵԱՆ

ՍԱՊԸԳ ՄԻՒՏԻՐԻ ՄԻՒԼՂԱ ԳԱԼԷՄԻ ՏԱԱՎԻՅԻ ԹԻՃԱՐԷԹԻ ԳԱՅՍԷՐԻՅԷ

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒՒ ՍԷՆԷ. — ՅՈՒՆՎԱՐ
ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ԺԻԼՑ

حارف نظارت جلیله‌سندن تحصیل اولندان رخصت موجبیه طبع اولنشدر — رخصتنامه تاریخی فی کانون ثانی سنه ۹۷

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

ՄԱԹՊԱՄԻ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

(ԱՐԱՄԵԱՆ)

1884

Յ Ե Լ Ե Ք

ԾՈՒՍԱՎՎԵՐ

ԲԻՍԱԼԷՅԻ ՄԵՊԱՀԻՍԻ ԻԼՄԻՅԷ, ԷՏԵՊԻՅԷ, ՍԱՆԱԻՅԷ, ԹԻԻՃԱՐԻՅԷ
ՎԷ ՇԻՔԵԱԵԱԹ ՎԷ ՍԱԻՐԷ

ԹԵՊՐԻԴԻ ՍԱԼԸ ՃԵՏԻՏ

Իշթէ կէլտի եթիշտի պիր ուալը ճէտիտ տահա, կէլտի վասըլ օլտու թարիիի միլատըն 1885 ոէնէսի տէ, նէ՛ աճախ պալ տըր քի, ճիւմլէ ալէմ հէր շէյտէն գըյմէթլի օլան էօմրիւնիւն պիր սէնէսինի տահա տէֆթէրի գաաէրտէն թէրգին իտէն սալը ճէտիտի, մէսէրրէթլէ թէպրիք իտէր:

Ինսան գըսմը իշուն, էօմրիւնիւն թիւքէնիպ կիթմէսինէ տէ շաղ ու խուրրէմ օլաճագ գատար տիվանէմի տիր՝ տէնէլիւմ ... հաշա, էլպէթտէ քի պունտա պիր նիեթթ վէ պիր հիքմէթ օլաճագ տըր:

Պունուն իշուն արիզ ամիգ միւթալէսեա լիւզում եօգ տուր. պու թէպրիք՝ պէնիյի ատէմին տաիմիւլ էվգաթ վուսուլինէ չալըշտըղը սէաաթ ու իգպալը, վէ սաֆայը պալը միւթագպէլտէն կէօղէտիր օլմասը իշուն տուր: Ինսան գըսմընա՝ մալի իլէ հալը հաղըր, միւհլէթի մէվսիլի սէատէթ կիպի կէլիր. պինաէն ա-

լէյհ պէնի ատէմ զայպ իթտիյի էվգաթ իշուն, իքմալը միւհլէթ իտէնօրում զաննըյլա գաթան ալըր սույմատըգտան պաշգա՝ հալը հաղըրը տալի, քէնտիսինէ պիր պար կիպի տիր. վէ քիւլիւ արզուսինին նըշանկեահը՝ միւթագպէլ վէ եինէ միւթագպէլ տիր:

Տիմէք տիր քի ինսան՝ Պանտօրա գուլթուսու տիպինտէ գալան սըրֆ պիր իւմիտէ մալիք օլուպ. եաշամասը եաշամանա իւմիտ իթմէքաէն, վէ տէվրի չարիսը ալէմ տալի, մահուտ իւմիտ կիւնիւնիւ կէօղէթմէսի վէ ծնտ. վուսուլ արզուսի իշուն, պիր վէսիլէտէն իպարէթ տիր:

Օլ պահըրը պիվահանը քէվաքիպ օլան կէհկէշանը սէմա, օլ մալիյի կէրտունէյի ֆէլէք օլան անասըրը արպա՝ վէ օլ տարաթ, սալթանաթ, տէվլէթ, իգպալ՝ վէ հէր տիւրլիւ մուհասէնաթ իլէ մէմլու օլան ֆանի տիւնեա, քիւլիւ մուվտֆֆաղիեթի պիր ֆէրտի վահիտէ պախշ ու ինսամ իթմէք ֆարղ օլունսա եօգ մու, օ՛ պի-

չարէ ատէմճիյեզին մալիք օլա պիլէ-
ճէյի եինէ սըրֆ պիր իւմիտ տիր:

Ախլաթը ինսան իւմիտ մաեէսիյէ
եուղրուլմուշ, վէ էօմր իլէ պէրապէր
ազըլ, ֆիքիւր, վէ թէտպիր տախի ա-
նըն միհվէրի իւղէրինտէ ճէրեան իթ-
մէքտէ պուլունմուշ տուր:

Խիւլասէյի քէլամ ինսան իւմիտ իլէ
ինսան օլուպ, իւմիւտսիզ ատէմ էօ-
լիւ տիր:

Պուրատա « Մատամքի ումում ին-
սանլարըն մալիք օլա պիլէճէյի սըրֆ
պիր իւմիտ իսէ, ճինսի պէշէրտէ կէօ-
րիւլէ կէլէն պու խահիշ, վէ պիրպիր-
լէրինտէն օլան ազիմ ֆարգլաֆ նէ
տիր էօյլէ իսէ » տէեու պիր սիւալ
վարիտ օլաճաղը շիւպհէսիզ տիր:

Պու սիւալէ շու ճէվապը վէրիւրիզ
քի, իշթէ ազլ ու հիքմէթին իրաէ
իտէճէյի թարիգ տէ, պու սիւալին
ճէվապընտա տըր, վէ ալէլ ումում
պիր պէնտ իլէ մուգայեէտ օլան ին-
սան գըսմընըն՝ մուամէլաթ պապին-
տէ պիր պիրլէրինտէն փէք չօգ թէ-
ֆէրբիւգ էթմիշ օլմալէրինէ սէպէպ
տէ եինէ պու նօգթա տըր:

Հէր պիր շէյին խալիսի վէ թագ-
լիտի օլտուղու կիպի, իշպու իւմիտին
տէ գալիսի վէ վահիսի վար տըր. ա-
գիլ վէ խըրէտմէնտ օլան ատէմէր
տախի ատէմ օլուպ, եինէ իւմիտ իլէ
եաշարլար. . . եաշարլար էմմա մազիեի
հալը հազըրա իպրէթ, վէ հալը հա-
զըրը տախի միւսթագպէլէ պիրփա-
եէնտէյի գուվվէթ ատա իտէրլէր:
Կէլէճէյին մաղարրաթընը կէշմիշին,
տէլալէթիյէ քէշֆ իտուպ վէ հալը,
հազըր իլէ տախի իսթիգպալը թէէ-
մին գըլարլար: Օ՝ միսիլուլէրին իւ-
միտի՝ իւմիտէ գալի իւմիտ իլէ եէ-

րիշմէք ազմինտէ կէզմէնին թարիգի
տիր:

Լաքին մէվհում իւմիտ, պիր փար-
լագլըգ վէ շաշաա իշինտէ պուլու-
նարագ, կէշմիշէ աթֆըր նաղարը տըգ-
դաթ իտէճէք կէօզլէրի գամաշտը-
րըր. հալը հազըրա աթէշ ալտըրըր,
վէ պինաէն ալէյհ օնա գափըլանլարըն
գամաշմըշ կէօզլէրի՝ իլէրիսինի, վէ
հաթթա միւթէհէյեիյի ազիմէթ պու-
լունտուգլարը թարիգի տէ կէօրէմէզ-
լէր:

Իշթէ պու տուր էսաթիրտէ օ-
գուռան Կուսնուսուն մէլիք Եանուսա
իթա, վէ հիւքիւմէթինի իհեա էթ-
տիյի իլք թալիմաթ, պու տուր
էհլի թէտպիր օլանլարըն իսգան-
տիլի, պու տուր ասհապը թէճա-
րիպին մըգեասը մագպուլի, վէ պու
տուր մէշհուր ատէմէրին, ալիմէ-
րին, վէ սիպլօմաթլարըն իսթիմալ
իտէ կէլիւ օլտուգլարը էվգան միլի:

Պիր ճիհանկիրի ազաման թութ
տա, ատի պիր սալիլ վարասըեա գա-
տար շումուլի օլան, վէ ճիւլէր իլէ
քիթապ եաղըլսա իըմալը իզահաթը-
նա քեաֆի օլմաեան իշպու մուպահա-
սատան, միլլէթիմիզէ տախի պիր
հըսսէ չըդարմագ իւզրէ, պիր քէրրէ
հալիմիզէ իմարըր նաղար իտէլիմ, ի-
տէլիմտէ պագալըմքի պիզիմ իտա-
րէյի միլլիյէմիզ գանկը միհվէրի իւ-
միտ իւղէրինտէ ճէրեան իտէեօր ա-
ճապա՝... Էկէր վիճտանըմըզը եօգ-
լաեարագ աթֆըր նաղարը ինոաֆ գը-
լար իսէք, իլք ճէվապըմըզըն շու օլ-
մամասը գապիլ աշիլ տիր եանի «Ահ,
ճէսիմ՝ Լաքին սէֆիլ միլլէթ... էվ-
համ տէրեասընտա տահա չալգանա-
ճագ մըսըն... տէօրթ միլլեօնա եա-

գըն պիր միլէթին մերքէզի խտարէյի
րուհանիյէսի ներէսի տիր. Էջմիածին
... Իբի սէնէ տիր աթոռու միւնհալ.
Ս. Սթոռու ներէտէ տիր. Էհէմի-
եթի մահալլիյէսի մաալիւմ օլան Ե-
րուսաղէմտէ. օլ գասար զէմանտան
պէրու Ս. Պատրիարք մերքէզտէն
մուֆարիգաթ էթմիշ տիր:

Ձև սէնէաէն պէրու տարեգարձ
ղնյնթլէրիյէ սէտայը մէսէրրէթիմի-
զի թա բէյվէստէյի ասիւման իտէր
օլտուղումուղ օլ մահուտ Սահմանա-
դրոթիւնումուղուն մերճիյի իճրասը
նէ՛ թարաֆտա տըր, իւմում Սահմա-
նադրական միլէթին նըշանկեահը
իմթիսայը օլան իսթանպօլտա. սէվ-
կիւլիւ Պատրիարքը քիւլիւ արզու-
սի իլէ պէրապէր իրթիհալը տա-
րը պագա իյլէմիշ տիր. Հէր թա-
րաֆ աչըգտա, հէր թարաֆ պիր
քէշաքէշ թէքնէսինտէ չալգանմագ-
տա, վէ հէր ճիհէթ պիր յւյղուն-
սուղլուդ, պիր տույկուսուղլուդ, վէ
պիր սօնսուղլուդ հիւքմիւ թահթըն-
տա տըր. նէ՛ տիր պունլարըն սէպէ-
պի, գուլանմատըղըմըղ ագլըն սիյ-
եհսի, վէ մէվհում իւմիտլէրին նէ-
թիճէսի տիր:»

Իշթէ էվհամ արգասընա գափըլ-
մագտան իրաս իտէն միւսիպէթ պէօյ-
լէ օլուպ, վէ իսթիգպալի թէէմին ի-
տէն գափի իւմիտ իլէ, անը տիւշարը
մագարրաթ իտէն վահի իւմիտ եէք
տիկէրտէն պէօյլէ ֆարգ իտէր, վէ
թապիլէրինի իսէ, սէատէթ իլէ սէ-
ֆալէթ իլինտէ թահարրի իթմէլի տիր:

Պունտան պէօյլէ տախի պու Եօլա
տէվամ իտէր, վէ կէշմիշի քէնտիմիզէ
իպրէթ հիւքմիւնտէ կէօղէթմէմէք
իսթէր իսէք, հալիմիզին տահա պէտ-
թէր օլաճաղը մէյսանտա տըր:

Իշպու միւթալէատան՝ Ֆէլէք քէն-
տիսինէտէ պիր հիսսէ չըգարմագ իս-
թէր իսէ տէ, զարուրի կէլէճէք տէ-
ֆաւա թաալիգ օլունտու:

ՀԱՄՈՎ ՀՈՏՈՎ

Միւթէատտիտ ասարը միւսմահսէնէ
սի միեանընտա օլուպ, միլէթիմիգ էր-
պապը գալէմինտէն պաշգա, Էնանիպին
տախի նագարը գապուլինի գազանմըշ
պուլունան թոռու աղպար նամ քիթապը
սէյեհանմ միւլլիֆինին, վէ նիչէ շա-
եանը իսթիգսա գըթաթը միւճթմիասըլլա
Սրեւեղեան Մամուշ սահիֆէլէրինի թէգ-
եին իտէ կէլէն օլ զայեուր րուհանիին,
եանի գալէմի միւլէսսիր ասհապընտան
վէ վագթըմըզըն իւլէմայը միւճէհայիգա-
նընտան Գերաշնորհ Սրուանձտեանց
Գարեգին վարդապետին՝ պու տէֆա Ա-
րամեան մաթպասսընտա ՀԱՄՈՎ ՀՈ-
ՏՈՎ նամըլլա պիր կիւզէլ էսէրի տահա
թապ ու նէշը օլունտու:

Էսէրի մէզպուրին ճիհաթը նագշիյէսի,
գուվլէյի միւթէխայեիւլէեի՝ պիր տիլ
քիւշա թամաշակեան գիյպ ու զլյնէթիյլէ
թէգեին զըլմագտա, վէ էն ինճէ սինիր
բէրտէլէրինէ տօգունան թաապիրաթը
տագիգէ, վէ իֆատաթը պէլիղէսի իսէ,
պիր եանտան էֆքեարա հայրէթի պէ-
ղաեթ վէրիպ, տիկէր թարաֆտան տա
հիսսիեաթը գալպիյէեէ հէր մագամտան
տէմ վուրտուրմագտա տըր:

Վէ պուլի կիւլվէշ օլարագ շարգ ճիհէ-
թինտէն էսէն րուզիկեարընա կէլինճէ,
նաիրի էքպէրին շաֆագը ուղրունա
գաթըլան պատը սապա կիպի, պէ-
հէր սինէյի իշթիեագա վուրտուգճա
հասրէթի տէրունի՝ էշքի չէշմ իլէ իգհար
իթմէմէք գապիլ օլամամագտա տըր:

Իմտի՝ նագիկիյի հիսսիեաթը պօգուլ-
մամըշ օլան գէվաթըն, էսէրի պէրկիւ-
զիտէյի միգպուրտէն պիրէր նիւսիսեէ
մալիք օլմագ իւզրէ 10 ար զուրուշու է-
սիրկէմէեէճէյի շիւպհէսիգ տիր:

ՊՐԱԶԻԼԻՍ ՄԱՅՄՈՒՆԼԱՐԸ

Վ. Է.

ԱՄԱՋՈՆ ԻՐՄԱՂԸ

Պրազիլիտա պուլունան պիր ճինս մայմուն քեորէթինի, վէ անլէրին հալ ու հարաքէթինի պուրատա իզահէն մէվզուի պահս իթմէք նիւէթինտէ տէյիլիզ:

Պու տէֆալըզ վէսիլէյի միւպահասս իտէճէյիմիզ շէյ, եալընըզ պիր զարիպ հալլէրի տիր:

Նէ՛ իմիշ օ զարիպ հալ:

Պու մայմունլար Պրազիլիանըն քիւհասար սահրալարընտա, վէ մէշուր Ամազոն նէհրի գընըլարընտա քէօմէ քէօմէ կէզինէրէք օլմատըզ օեունլար չըգարըր օլտուգլարը կիպի, պազէն տէ րէսիմտէ կէօրիւլտիյիւ կիպի նէհրին պիր թարաֆընտան տիկէր թարաֆընա կէշմէք իւզրէ աղաճլար իւզէրինտէն պիր պիրինէ սարըլարագ քէօրիւ չաթըլըլար:

Պու արատա իչլէրինտէն պիրիսի, էզգաղա իրմաղա տիւշիւպ տէ ազընթը ուզրունա գաթըլտը՝ մը իտի,

պագարսըն քի ճիւմէսի տէ օեունլարընը, վէ աթլաեղպ սըչրամալարընը նակեահ սիւքութի ամիգէ թահվիլ պիր լէ, նազարը տէհէթլէրինի՝ մէվզէր ուզրունտա եուվարլանըպ կիտէն արգատաշլարը իւզէրինէ թէմսիտ իտէրլէր, խալէճանը գալպ իլէ տէնէրլէր վէ իլինէ տէնէրլէր...

Նիշէեէ՞ գատար:

Թա քի կէօզտէն նիհան օլասընա գատար, անտէն սօնրա երինի պաշտան օեունլարընա տէվամ իտէրլէր:

Մայմունլարըն պու հալինի մա թէաճճիւպ օգուեան գարիմիղին

հայրէթի, պունու ինսանլարըն հալինէ թէշպիհ իտէր իսէք, աճապա տահա նէ՛ գատար արթաճագ տըր:

Էվվէթ պիր խանէտէ, պիր մահալլէտէ պիր ատի ատէմին, պիր մէմլէքէթտէ վէ միլլէթտէ տախի պիր րէիս, եախօս սաիր պիր զաթը միւհթէրէմին վէֆաթը վուգուլինտէ, ինսանլար տախի թըպզը զիքը օլունան մայմունլար կիպի քիւլլիւ մէշուլիեթի տուր իթտիքտէն պաշգա, ֆալլա օլարագ տոտ ու ֆէրեատ, վէ ֆիղան ու ֆէզա սէտալէրի տէ րէհինի ըլթպէյի տախման օլուր:

Նէ՛ վազթէ գատար:

Ձօգ տէֆալար միւթէվէֆֆանըն թէտֆինինէ, վէ պազէն տէ իամինին ճիւմինին ունուտուլմասը իչուն, միւրիւրիւ իզթիզա իտէն պիր ճիւզիէյեամ կէրտունէսինին տէվրինէ տէկին. անտէն սօնրա հէր տիւպարէ վէ օեուն, վէ մէշաղէլէյի կիւնակիւն քէլէվվէլ եէնի պաշտան պաշլար...

ԻՆԿԻԼԹԵՐԱՆՔԸ ԱՉԱՄԵԹԻ

Ինկիլթերա ազամէթինին նէ՝ էսաս իւզէրինէ իթիլա իլէմիշ օլտուղունու՝ սիեազը հազըգիսի իւզրէ թաապիր իտէ պիլմէք, տէրէճէյի գուտրէթի ճիւզիյէմտէն չօգ եիւքսէք տիր. նիշուն քի օլ պապտէ Պըրիթիշ միւզէրմըն(1) պիր գաշ միլիօն քիթապլարընը գարըշտըրմագ, վէ եախօտ հիշ տէյիլ իտէ Լօնտրանըն պիր ատի քիւթիւպխանէսինին թէքմիլ քիթապլարընը օգուժագ լեազըմ կէլիր:

Մա մաֆիհի գարինիմիզ եանընտա եիւզիւմիւզ ագ օլտուն իշուն, քէնտիսինէ՝ պիր տէֆա խարիթայը քիւրէյի արզը էլէ ալմասընը, վէ քէպիր Բրիտանիա տէնիլէն քիւշիւք ատալարա աթֆը նազարը տըգգաթ գըլմասընը թէքիթի իտէրիզ:

Էվլէլ էմիրտէ ճէզաիրի մէզքիւրէնին պիզճիլէյին իպնի պէշէր օլան սէքէնէսի նուֆուսունու թաատաա, վէ պատէհու ումում տիւնեա իւզէրինէ աթֆը նազարը տըգգաթ պիրլէ, թըպըը պիլիմիկիպի էթ իլէ քէմիքտէն միւրէթթէպ օլան օլֆանի տտէմէրին, նասըլ օլուպ տա քէպքին գանաթլար իլէ չար ճանիպի ճիհանա թայրան իտէրէք, հէր թարաֆտա Ինկիլիզ սանճազը քիւշատինէ մուվաֆֆագ օլմուշ օլմալարը իւզէրինէ իպրազը հայրէթի պիշիմար էթսին:

Նիշուն քի եէք նազարտա կէօրէճէյի, օլ դըրիւլար իլէ զի գուվլէթ, վէ միւթէհամմիլի սէրվէթ օլան Լնկիլիզ վաթօրլարը տըր քի, Ովկիանոս-

(1) Լօնտրանըն էն մէշհուր միւզէխանէսի:
Հ. Գ.

լար գապլաեարագ սիւրէթի հաքիմանէտէ տարպը էմիլաճ իթմէքտէ, վէ պահըր Ատլանթիկտէն թա Ամէրիգաեա գատար թէէսիր իշլէթմէքտէ տիրլէր. վէ Գանատա տէրէլէրինաէն պէտ իլէ թա պիւեիւք Ամաղօնուն քէօրֆէզինէ գատար էնէրլէր, վէ Պրազիլիանըն քիւհսար օվալարընը զիեարէթ, մէ Ովկիանոսու մուհիթին էնկինլէրինի, վէ անըն գալպի սաքիթինի տիւշարը խուլէճանը պէղաեթ իտէրէք, վարըպ ճէզաիրի միւթէատտիտէլէրինէ հիւքմ սիւրէրլէր:

Իշպու ճէզիրէլէրին վալիտէսի օլան Աւստրալիա՝ Գըլալիշա հազրէթլէրինին ալթուն մախզէնլէրինէ պիր վէքիլսարճ սաեըլըր:

Ինկիլթերանըն տէրէճէյի ազամէթ ու գուտրէթի իշուն խաթիգասքեոր օլան պիր քիմսէ, Հինտիսթան թաըաֆընա միւվասալաթ իտուպ տէ, մէզահիպի միւլթէլիֆէեթ թապի, վէ իքի եիւզ միլիօնա գարիպ իտույլի պէտիհի պուլունան պիր գարմա գարըշխալըն գարկաշասընը կէօրմէտէ, վէ էն զէնտիկի ֆիլին պիր ուֆագ հայվանա իթաաթ իտէր օլտուղու կիպի, ճիւմէսինին պիր ճիւզի իւն նուֆուս Ինկիլիզ հիւքմիւնէ իթթիպա իտէր օլտուգլարընը միւշահատէ իթմէտէ, հայրէթինին տէրէճէյի նիհայէեթ վասըլ օլմամասը գապիլ տէյիլ տիր:

Տէ կիտի Հինտիսթան տէ... պիր վազըլթլար մէրքէզի վուհուշ օլան օլ միւքի վասի, շիմտի Ասիանըն պիր տիւքիւշա ովասիսի տիր, եախօտ Բուսիա էֆքեարընճա, Ինկիլթերանըն միւճէվհէրլէր իլէ թէճհիլ օլունմուշ մահպուպէսի, վէ քէնտիսի տէ անըն

պիր սապրըքեար մէֆթունու հաս-
րէթքէշի տիր (1) :

(Էրմենիմէսէն քերճեմէ)

ՏԵՎԿԱՆՑ

ԻՐԱՐԱՆ ՈՒԹԻՒՆ

Ճէպհէյի մամպուլաթը Էրմենեանը Թը-
լսեաֆթէյի տիրախշան զըմագտա օ-
լան Արեւելեան Մամուլուն սէր մուհար-
րիր վէ նաշիրի Մեծ. Մ. Մամուլեան
էֆէնտի, եալընը խըտմէթի մէզպուրէ-
սիլէ իրթիֆա իծմէեիպ, արատա նիշէ
սսարը միւֆիտէ նէշրինէ տէ հիմմէթ ի-

(1) Ֆեյիֆ. Իշպու մագալէնին հինի թահ-
րերինտէ իհթիմալ տըր քի Ովկիանոսու
Հինտիեի պահը Ահմէր վասէթասը յա
Ազ տէնիզէ իհադ իթմէքտէ, վէ պէր-
էն պահէն քիւրըյի արզտան էն պիւ-
եհի մէսաֆէլէր գաթ իթմէտիքճէ պու-
լամազ օլտուղումուզ Հինտիսթան գա-
փուլարընը, պիր միւտտէթի գալիէ
զարֆընտա ուղրումուզա քիւշատ իյէմէք-
տէ պուլունան Սուէշ գանալընտա հէնուզ
ինկիլիզ կէմիլէրի սանճաղը թէմէվվիւճ
իթմէթօր օլտուղունտան, անըն գիքր ի-
տիլմէմիշ խտույի մէլնուզ իսէ տէ, իշ պու-
տէնիզ հիւքիւմտարընը, վէ տահա տօղ-
րուսու ասիր Պոսիթունուն պահըր սէ-
ֆիտ իլէ Ովկիանոսու մուհիթի աթլասի
պէյնինտէ վազը օլուպ, էգմինէյի սալի-
ֆէնին մէսիսի, վէ Հիթրանըն, Կերբէ-
րին, վէ սաիր խարիճ իւլ ուգուլ շէյլէ-
րին ղալիպի Հերակլէսին կէօեա տարպը
շտիտի պազուսի իլէ եարըմը, վէ Աֆ-
րիգա մէմալիքինի Սպանիա գըեըլարըն-
տան տեըմը օլ մասուպ իւթ թագրիպ,
միւրթէֆի վէ միւթէհէյեիպ գաեալար ա-
րասընտա պիր Սսիւս կէշիթի կիպի պու-
լունան, վէ էսկի տիւնեանըն եէնի տիւն-
եանա պէնտի մախուֆու իրթիպաթը տի-
մէք օլան ձիպրալթար պօղազընըն էհէմ-
միեթի ֆէվգ էլ առէսինի ինկիլթէրա
գուտրէթինէ զամմ ու իլավէ իթմէեիշի,
նազարը իսթիգսատան իւտուլ իտէր շէյ
տէյիւ տիր :

տէ կէլտիյի կիպի, պու տէֆա զալէմի
Թէրճէմէյի սէրպէսթիսի սէմերէսի օլա-
րագ, աթֆալը միլլէթէ պիր տէ ԻՐԱՐԱ-
ՆՈՒԹԻՒՆ Թէվտի Էթմիշ, վէ պուլուն
իլէ սուպեանը միլլէթին՝ չաղը նէվնի-
հալիտէն պէտ իլէ, խազինէյի միւֆէք-
քէրէսինի Թէգեին ու Թէվսի, վէ լիսանը
մատըրգատընըն Թաալիմի ֆասսահաթ ու
միւքէմմէլիեթի իլէ պէրապէր, խահիշի
խաթգաքեարանէլէրինի Թահրիք զըմ-
նընտա էն սէհիլ պիր Թարիգ քիւշատ
իլլէմիշ տիր :

Էֆէնտիյի մումաիլէյին 6 ղուրուշ
զըյմէթ վազ օլունան իշպու էսէրինին
տախի, ասարը սահրէսի միսիլու մէք-
ժէպլէրտէ՝ վէ Դասասուլար նէգտինտէ
նազարը Թահսին իլէ Թէլազըր իտիլէճէ-
յի տէրքեար իսէ տէ, պիզ՝ քէսպի ին-
ժիգամ իթմէք իսթէեէն ալիլէր. վէ էհ-
լիեթլի վալիտէլէր Թարաֆընտան տախի
տէսթի հիւրմէթ էլընմասընը արզու ի-
տէնլէրտէնիզ :

ՈՒԼՆԻՍ. ԿԱՄ ՁԷՅԹՈՒՆ

Յ. Յ. Ալլահվէրտիեան էֆէնտինին
Դասասուլուզ խըտմէթիլլէ Ձէյթուն Թա-
րաֆընտա պուլունտուղսէ էսնատէ, րէէյ
էլ այն միւշահատէ Էթտիյի ահվալ իլէ,
պին նէֆս էշիթտիյի ազվալը մահալլիյէ-
եի միւնթէվի պիր էսէր տիր :

Պու քիթապտա նազարը տըգգամըմը-
զը ճէլպ իտէն խուսու, մահալլինին
գապա Թաապիրլէր ալթընտա ղաեթ
տազիգ ֆիքրիլէրի շամիլ օլան սէօզլէրի,
վէ տուրուպու էմսալլէրի օլմուշ տուր :

Ձէյթուն Հալլարընըն կէշիթտիյի էօմ-
րէ, ատէթ ու մէշրէպլէրինէ, վէ Թէ-
րահիմի ահվալը սահրէլէրինէ վազըֆ
օլմագ իսթէեէնլէրէ սուհուլէթ օլսուն ի-
չուն, ինժիհասընտա տախի իսթիմալ
իտէր օլտուղարը պազի գաւառական
լուղէթլէրին պիր քառասընը պուլուն-

տուղու հալտէ 10ար ղուրուշա սամըլ-
մագտա տըր :

ՃԻՀԱՆ

Հաճախսա պիր տեֆա նեշր օլունուր

ՄԵՃՄՈՒՍՅԸ ՄԷՎԳՈՒԹԱ

Սահիպի խնթիեագ վե սեր մուհարրիրի

Տ. Գ. ՔԵԼԵԿԵՍՆ

Իշպու մէճմուայը մէլգուծէնին տա-
խի, բունիւմայը զուռուր իտէրէք մէյ-
տանը ինթիշարտա շուեունամը էտէպի-
յէ, իլմիյէ, թիճարէթ, վէ սաիրէէէ
տաիր պիր ըիսալէնին տահա արթմը
օլտուղու իշուն պէհանը մէմունիէէթ
իտէր, վէ մուհարրիրի մումաիլէյնին
տէր իւհտէ էթմիշ օլտուղու թէհամմու-
լի էն չէթին օլան պիր քիւլֆէթլի ճի-
ՀԱՆ խըտմէթինին՝ ճիհան թարաֆընտան
տախի պարի գատրի թանըլմասընը էգ
ճան ու տիլ արզու իլլէրիգ :

ԽՐԱՏՏՈՒ

ԼԿԱՄ

ՀՐԱՀԱՆԳԻՉ ԲԱՐՈՅԱՎԷՊԲ

ՄԱՆԿԱՆՅ ՀԱՄԱՐ

Թարգմանաբար հաւաքեց, ԱԻԵՏԻՍ Թ. ԿԷՋԻԻԲԵԱՆ

Չօճուղարա կաղանդ հէտիյէսինէ
տէ կէլիշլի, վէ էտէպիեաթա տաիր
կիւղէլ մագալէլէլի հալի պիր ըիսա-
լէճիք օլուպ, 400 փարա ֆիաթլա հէր
քիթապճը տիւքքեանընտա սաթըլ-
մագտա տըր. իշպու մէճմուանըն սա-
հիպի, մէշհուր աշագուրկ թաղէոս
Պատուելինին մախտուլմի օլտուղուն-
տան, հէմշաեան՝ վէ հէմ տէ միւհլթան
օլտուղու թէշլիգ հիմմէթինի հէր քէ-
սին վիճտանընա հէվալէ էյլէրիգ :

Ա.Հ ՈՒ ՎԱ.Հ

Թաւալ թաւալ, թուխ թուխ ալիք, դէզ առ դէզ,
Ֆառաշանան ի ծովն այն մերթ գոռ, մերթ հեզ
Զոր մարդկուծեան մինչ ց'արդ թափած արտասուք
Սընուցեր են, եւ որ վասն այն կայ ի սուգ . . . :
Այլ այս պահուս լուռ, անփրփուր, հանդարտիկ՝
Կը փայփայէ նա զթագուհին Վենետիկ
Ոյր բիւրեղեայ լանջքն եւ ճակատն ալ մարմար
Կը փայլիլըն գոլումներով անհամար :
Կը շոյէ՞ նա սիրոյ քաղաքն այն տիպար
Ուր կան կոնտուք, ջուլթակք, ժրպիտք, երգ ու պար,
Տաճարք վըսեմ, պալատք, զըմբէթք ալ կապար,
Նենգ ու դաւեր, բանտ, կախաղան, ու տապանր . . . :

* * *

Այլ ի՞նչ է դա . . . Զոյգ պալատանց կողն 'ի վեր,
Լայն, յաղթաձիգ, աղերսանման, մեծաստուեր .
Միթէ այդ յարկք, ի նշան սիրոյ անաւեր,
Գորովագին միմեանց տըւե՞ր են թեւեր . . . :
Ունենալով հանդիպակաց, յաղթ, վըսեմ,
Այլ միմեանցմէ յաւէտ անջաա կրկին սեմ
Փուլթա՞ն միթէ՞ գերդ երկւորեակ գողտրիկ քոյր՝
Գրկընդխառնիլ, տալ եւ առնուլ բիւր համբոյր . . . :

Ի՞նչ միութեան , եղբայրութեան է այդ գիծ .
 Հաղորդէ՞ դա ամէն բան , խի՞նդ թէ կսկիծ ,
 Հրճուանք , արտօսք , յոյս , յոյզ եւ յոյս թէ խաւար
 Որք փոխն 'ի փոխ' աստ , անդ՝ գտնեն ճոխ աւար , . . . :

* * *

Ի՞նչ է դա . . . Ո՛հ , այդ զոյգ զորանց 'ի վերեւ
 Ոսկի տառեր կը կարդացուին ակներեւ ,
 — *Աս են օրհնէ , Արդարութիւն , Դասաստան :* —
 — *Մանապարհից այս ե վերջինն ապաստան :* —
 Այդ պալատանց մին է յարկն ուր՝ անընդհատ
 Վարին մատնիչք , ոճրագործք եւ չարք 'ի դատ .
 Եւ միւսն՝ անյուշ , անել , անել է մի բանտ .
 Դատապարտեալք անդ իրենց մահ գտնեն ժանտ :
 Եւ միութեան գիծն այն՝ կամուրջ մ'է միայն ,
 Ա.Հ ՌԻ Վ.Ն.Հի՛ կամուրջն ուստի լըռելեայն՝
 Իրենց մեղաց — կամ բարութեանց մերթ — փոխան՝
 Շատեր կ'անցնին , կ'երթան . . . ելնել կախաղան :

* * *

— Վճռէ ատեանն . . . Եւ բացուի դուռն անարկու .
 Մի մարդ , հագած երկայն եւ գորշ վերարկու ,
 Կ'երեւի , մուշ , մըրայլ . . . Իւր շուրջն , երկուստեք ,
 Պատեն զինուորք , հրրացաններ , սուր եւ տէգ . . . :
 Մահապա՛րտն է նա . . . կ'ընթանայ յամրաքայլ ,
 Այլ իւր սրտին մէջ՝ կատաղի՛ կայ մի գայլ :
 — Խղճմտանքն — որ՝ անյագ գազան՝ չը գրթար .
 Զայն կը լափէ , կը բըզըկտէ անդադար . . .
 Իւր հոգւոյն մէջ դրժոխային վառի հուր . . .
 Իւր սառ շրթանց եզրն երեւի յորդ փրփուր . . .
 Համայն տիեզերք իւր աչերուն թուին թուիս .
 Սրգազգեցիկ . . . Եւ կ'ընթանայ կորագլուխ . . .

* * *

Այլ մինչ կ'անցնի այն անիծեալ կամուրջէն ,
 Որոյ ներքեւ հեզասահ ջուրք զըզըչեն ,
 Նըւաղ ակնարկ մ'ուղղէ նա իւր ոտից տակ . . .
 Տեսնէ ընթացքն ալեաց ծովուն անյատակ
 Որք՝ յաշխարհի՛ իւր կենացն իսկ են պատկեր .
 Յանկարծ յիշէ կախաղանն այն մարդակեր . . .
 Եւ մահն անշուք , մահն ահուելի , մահն անա՛րգ ,
 Փոսն անանուն , թաղումն անձայն եւ անկա՛րգ , . . .
 Եւ սարսրոսայ , եւ մրռնչէ մոլեգին ,
 Եւ կ'անիծէ զՍատուած , զ'երկիր եւ զ'երկին . . .
 Եւ կ'արտասուէ , եւ կը զղչայ , կը հեւայ . . .

 — Ի հեռուստ ձայն տայ արձագանգն . — Ա.Հ ՌԻ Վ.Ն.Հ :

Յ Նոյեմբեր 1884

ԱՂԵՔ . Գ . ՓԱՆՈՍԵԱՆԸ

Տ Է Լ Է Մ Ա Գ

Խ Ի Ի Լ Ա Ս Է

Իդոմենես Մենտորա, Պրոտեսիդաս հազգընտա օլան էմնիեթի քեամիլեսինի, վե անըն իսե, Տիմոկրատ իլե իբբիֆազը ֆեսատ իտերեք, Փիլոկղեսի հեյաք զըլմագ, վե քենտիսինի տե բերենտետեն արմագ իզրե նե տեսիսեյեր գուլյանտորընը նագլ, վե անլերտեն իդֆալ օլունարագ, կիտիլ գոմանտանը օլտուղու տոնանմա իջինտե Փիլոկղեսի հեյաք իբմեսինի Տիմոկրատա ինալե իբտիլինի իբիրաֆ էյլեր. վե լաքին Տիմոկրատըն քեհրիպեսի պօշա չըգտորընը, վե Փիլոկղեսին իսե, անըն էօմրիւնիւ էսիլեկեիլ, վե տօնանմանը՝ պա պուլրուլտու եերինե գոմանտան նասպ էթտիլի Պոդիմենեսե քեսլիմ պիրլե քենտիսի Սամոս ատասընա չեքիլտիլինի. վե Պրոտեսիդասըն դամմազըընը ֆարգ էթմիշ օլտուղու հալտե տախի, պու մեքքեարըն օրթատան գալտըըլմասը իջուս հենուզ պիր գարար վերեմետիլինի իլավեքեն պեեսն իտեր:

ՕՆ Ի Ի ԶԻԻՆՃԻԻ ՊԱՊ

Իդոմենեսին՝ ինթիշար իտեն սըթը իտարեյի հասանէ ու ատիլանէսի սէպէպլյէ, էհալիսինէ իլթիհագ իթմէք, վե սէատէթի հալլերինի՝ պէօլէ պիր հիւքիւմէթի մէվտուաէ թէպաիեէթինտէ թահարրի էյլէմէք իզրէ հէր թարաֆտան չէքիլիր խընճախընճ ճէմիաթ կէլիր իտի:

Միւտտէթի մէտիտէտէն պերու տիքէն վե խար խաշաք իլէ սէթը օլունմուշ լան արապի՝ դանի էքիլէր, վե օլ կիւնէտէկին օրալարտա հուսուլի նամէշհուտ օլան ֆաքիհէլէր իթասը իշուս միւհէյեսա պուլունարագ, սաթհը գէմին՝ շիքէմինի սապան տէմիրլէրի աղզը իլէ քիւշատ, վե էհլի գիւրրաեսա լաճիլ էլ միւքեսաֆա ֆէյղ ու պերէքէթ վատ իթմէքտէ, վե էթրաֆ ու էքնաֆտա իսէ, ալէլ ումոււմ չէօլէյի իւմիտ լէման իյլէմէքտէ իտի:

Տէրէլէրտէ, տէրէլէրտէ եանըլան աղնամ սիւրիւլէրինին՝ չայըրլար իւզերինտէ օյնաշըպ սըջրաշմագտա օլտուղու կիպի, էսվար ու պագարլարըն պէօլիւիւլէրի միւրթէֆի դաղլարը ինիլէտիր, վե պէհաիւմ քէսրէթի իսէ, պիր եանտան տա թօիրաղը սէմրիտիր իտի:

Չարվա հայվանաթըն սլու վէճհլէ արթմասը չարէսինի տէ Մէնտօր պուլմուշ իտի, նիջուն քի, էհալիլի մէսքիւնէնին՝ Սաղենտտէ արթըգ պագասընը

իսթէմէտիլի քիւլիւ գէվսիտի. Սաղենտիլլէրին իհթիեսաճը պուլունան, վե գուրպլէրինտէ օլուպ Պեւկէտ նաիւլա միւսամմա գալմըն մալի օլան իշպու սիւրիւլէր իլէ միւպատէլէ իթմէսինի, իդոմենէսէ Մէնտօր նասիհաթ էթտի:

Քիւլալիք նէֆսի շէհիրտէ, վե գուրպը միւթէճաղիլէսինտէ քէսրէթ իւզրէ օլուպ տա, էվվէլճէ սէֆալէթ եիւզիւնտէն քէսպի զաաֆ էթմիւշ, վե թէգեիտի իզթիրապ իթմէմէք իւզրէ թէգէվվիւճէ ճէսարէթ իտէմէմիշ պուլունան կէնճ տէլիգանըլար, իդոմենէսին իպրազ իտէ կէլտիլի թէպաաբէրվէրլիլի վե չէֆգաթը բէտէրանէեի կէօրտիւքճէ, արթըգ գահթ ու զալատէն, վե սաիր աֆաթը սէմատան իսղա իթմէմէյէ պաշլաուըլար. պատէգան օրասընտա սէտայը հուպուր ու շատմանիտէն, վե րաիլէր իլէ էհլի գիւրրա վէլիմէլէրինէ մախսուս նաղմաթ ու թաաննիտէն պաշգա շէյ իշիտիլմէղ իտի:

Սանըրսըն քի Պան իլաճ՝ տիվանը մէրաիւմանըն վե ֆաւոնըլարըն քիւլիւսիւ իլէ մաէն հիւրիւլէրէ իլթիհագ իտէրէք, օրմանըլարըն սանէսի ալթընտա գավալ իւֆլէր, վե պէրապլէրլէրինճէ տախի րագս իտէր իտի. հէր թարաֆտա հուլուր ու շատմանի հիւքմ իթմէքտէ, վե օ տա տախիլի տաիրէյի իթիտալտէ իտի. գիրա էյլէնճէլէրի՝ մէշաղգաթը մէտիտէ-

տէն սօնրա մէտարը թէնէֆֆիւս զըմ-
նընտա օլմագ միւլապէսէսիյէ, ֆէվգէլ
ատէ մահգուզիեթի տաի, վէ կիւնահ-
տան արի իտի:

Իիթիեարլար՝ էյեամը թուլ ու տիրագ-
տան սօնրա տաիս, նալլ օլմագլարընը
մէէմուլ իտէմէզ օլտուգլարը իշպու մու-
հասէնաթ հագգընտա իզհարը հայրէթ
գըլարլար, ըրգգաթ իլէ մախլուլթ մէ-
սէրրէթլէ աղլարլար, վէ տիրէք էլլէ-
րինի ասիւմանա գալտըրարագ « Եա՛ Ս-
րամագըր ասգիւմ՝ գուլլէրինէ իհասն
պուլըրուլան էլթաֆըն էն ուլուսու օլան,
վէ ըուլ գէմինտէ սիզէ միւվաղաաէ իթ-
մէքտէ պուլուլան սէվիլիւլի մէլիքիմիզի
միւպարէք գըլ. անճագ՝ ըէֆահ ու իս-
թիրահաթը ամիլէ իշուլն հիւքիւմէթ սիւր-
մէքտէ պուլուլան օլ զաթը սիւթուտէ
սըֆաթ սանէսինտէ, մագհտըր պուլըրու-
տուգլուլուլ նիմէթլէրին միւքեաֆաթ-
լարընը ոէն ինանէթ իլլէ. անըն էսէրի
սէմէրէյի իհասնը օլան թէգէվիւլուլթ
մէվլուտլէրի, եանի հաֆիալէրիմիլ՝ վէ
անլէրին հաֆիալէրի, հէր պիր խուսուս-
տա վէ հաթթա էմիւրլէրի հագգընտա
տա օնա միննէթտար օլմագլար, վէ է-
հալլի իւմուլմիյէնին բէտէրի հագգըրիսի
տաիսի քէնտիսի օլմագ տըր, » չաղըր-
չըրլար իտի:

Բիւր հուպուր օլան նէվճիվանան իլէ
թագէ արուսան՝ քէնտիլէրինէ իշպու մէ-
սէրրէթի լաթիֆէեի իհասն իթմէքտէ
պուլուլան իգումենէսին՝ թաղղանիյի
մէտհիյէսի իլէ իշթիղալ իտէր օլտուգլարը
կիպի, գէպանը իւմուլմիտէ անըն իսմի շէ-
րիֆի զիքը ու եաա, վէ զիեատէսիյէ իսէ
տէրուլնի գալպլէրինէ գայա օլունմագտա,
տիրտարը ճէմալի իլէ միւլէրրէֆ օլանլարա
մութլու չաղըրլմագտա, վէ ղայպը հալին-
տէ, պիւթիւն խաղըն թէսէլլի գապուլ
իթմէզ եասլարա ղարգ օլմագըր ճիհէթլէ,
էլտէն ուշուրուրուլ տէեու տէ հէր քէս
պիր խալֆը իհթիեաթքեարի թաշըմագ-
տա իտի:

Պու հէնկեամտէ իգումենէս Մէնտորա,
քէնտիսինի էհալիսէ սէվտիրմիլ, վէ ան-

լէրի մագհարը սէատէթ իլլէմիւ
մագլըգտան տօլաեը տուլտուղու
ֆէթկիր վէ տիլբէգէր մահգուզիեթի
հիշ պիր վագըթ էմալինի հիսս իթմ
իտուլինի իթիրաֆ էթտի, վէ |
« Պու խուսուս, տէտի. ինտիմս
իտի. պէն էօյլէ գանն իտէր իա
մէլիքին աղամէթի՝ միւհիյալ
սընա, վէ ճիւմէ ալէմին քէ
քէօլէ օլմասընա մուալլա
գանկը մէլիքին քէնտիսինի թէսլա-
սէվտիրմիլ, վէ ինտէլէհալի ճէլլի խօշ-
նուտի էթմիլ օլտուղլինի էշիտիրտի իսէմ,
պանա մէսէլ կիպի կէլիրտի. հայիֆահ հա-
գըգաթը հալի շիմտի շիմտի աննամագ-
տաեըմ. իտի կէնճ չաղըմտան ֆիքրիմի
նէ վէճհլէ թէշվիլ իտուպ տէ, իտարէյի
հիւքիւմէթի՝ պիւթիւն էմֆիւմտէ տիւշար
օլտուղում ֆէլաքէթլէրէ պաիս օլան պիր
թարգը միւհիլիք իւզրի աննամմըջ օլ-
տուգլարընը սանա նագլ իտէեիւմ » տէ-
եուպ, շու վէճհլէ հիքեայէեէ պաշաաը:

« Սինճէ պէնտէն ճիւպիճէ պիւեիւք
օլան Պրոտեսիղաս, տիկէր նէվրէստէ-
կեանըն քեաֆֆէսինտէն գիեատէ հիւս-
նիւ թէվէճհիւհիւմիւ ճէլալ էթմիլ իտի.
անտէ օլան շարգ վէ սէրպէսթ մէշրէպ,
ղաեթթ խօշումա կիտէր օլտուղու կիպի,
քէնտիսինին տէ, էսսպալը մահգուզի-
եթթիմի պիլիր, վէ արգուլէրիմ պապինտէ
նապըզկիր օլմասընտան, իլահլարտան
գօրգար, սահիպի վագար, վէ տէ իհթի-
եաթքեար պիր զաթ պուլուլտուղու ճի-
հէթլէ աղըպէթ էն գիեատէ սէվէր օլ-
տուղում ֆիլոկիլէս նամճիվան հագգընտա
պէնի տիւշարը իշթիպահ իտէ սիլտի. պու
ճիվանըն շէրէֆ աաա էթտիյի շէյ, իթիլայը
իղթիրարի օլմաեըպ, իլլա տաիմ իւլէվգաթ
նէֆսինէ ղալէպէ գըլմագ, վէ պիր մու-
ամէլլէյի նամէրզիյէտէ պուլուլմամագ
խուսուսու օլմաղին, գուսուրլարըմը լա
իւ պալիճէ իսթար իտէր, վէ իֆատէսի-
նէ միւթէճասիւր օլմատըզը սըրալարտա
իսէ, սիւքիւթի՝ վէ ըուլլէրինտէ կէօս-
թէրի կէլտիլի ըէվիլի նախօշնուտի, պէ-
եան իթմէք իսթէտիլի շէյին նէ՝ օլտու-

ղին, պանա սիրէթի քեաֆիյէաէ իմա
կըէր իտի:

«Իշպու հագգանիէթըէրվէրլիյի՝ վէհ-
լէյի իւլաոէ պանա վաեէթ թաթլը կէլիս,
միւռահինլէրոտէն պիլքիւլիւյէ սագընմագ
գաստիլլէ միւռաոէթի էօմրիւմոէ էմնիեէ-
թի գալլիլլէ իֆատէլէրինէ հավալէյի սէմ-
մի իթիսար իտէճէյիմի վաո իթմէքոէ
օլտուղոււմոան, օ տա պէնի ճէատիմ Մի-
նսուռն թարիգինէ սիւիւք իթմէք, վէ
հիւքիւմէթիմի սէատէթմէնտ իլէմէք իշուռն
մուգթաքի օլան վասսիթ թէշէպսիւսինէ
թէշվիլլէ գըլմագտա իտի. ագիգիմ Մէն-
տօր՝ վագաա ճէնասլինիլ գատար մալիքի
զէքեալէթի ամիգէ տէյիլ իտի իսէ տէ,
թէֆէքքիւրլէրի սէլիմ իւլ գալլ օլտու-
ղուռն հէնուլ ֆարգ իթմէքոէյիմ. հա-
սիւտ, վէ շէօհրէթրէրէսթ Պրոտեսիղասըն
հէյեէլի ֆիթնէնկիլիլլէ, եավաշ եավաշ
ֆիլոկղէստէն սօվուտոււմ. լաքին քէնտի-
սի պու հալտէն ասլա իողա իթմէքէրէք
խասմինին քէսպի գուվլէթ իթմէսի իշուռն
վագիֆէսիլ տուրուպ, վէ հէվալէյի կիւռ
էթտիյիմ թագտիր տէ իսէ, հագըգաթը
հալի իֆատէ իլէ իքթիֆա, վէ գաթան
մէնաֆիլի շախսիլլէ ճիհէթի կէօզէթմէեիլ
բէք սատէճէ պէնիմ խայրըմը միւթալէա
իտէր իտի:

«Պրոտեսիղաս՝ ֆիլոկղէսին իւրջիյն,
վէ միւթէքէպսիլլի պիր քիմնէ օլտուղու
իլլէ պէրապէր, քիւլիւ մուամէլաթըմ
հագգընտա գուսուրպին պուլուռնտուղու,
վէ պէնտէն հիշ պիր մէթալիլի վուգու
պուլմամասընըն տախի, քիսլրինտէն, վէ
ինտիմոէ միննէթտար գալմագլըլը նէֆ-
սինէ եէտիրէմէմէսինտէն նաշի օլուպ,
արատըղը շան ու շէօհրէթին իսէ, ճիւմիլ
իւզէրինէ միւրոճճահ պիր շէրէֆի ֆէվգ
էլատէն իպարէթ օլտուղու հագգընտա
պէնի եավաշ եավաշ իսքեաթա մուվաֆ-
ֆագ օլտու:

«Վէ շուհաւ տա իլալէ իտէր տիքի,
պու ճիվան՝ գուսուրլարըմը նէ կիպի
սէրպէսթճէ հիւլիւմէ վէրմէքտէ իսէ, օ՝
սէրպէսթիլլէ իլէ տէ, անլէրի խարիճտէ
նագլ ու հիքեաեէ, վէ պանա զէրրէ գա-

տար մուհագպէթի պուլուռնմաղընը
ալէմէ իշաէ իտէր, վէ իզգի հիւքիւրա-
նիմի պէօյլէճէ թահգիլլի պիրլէ, պիր մէ-
գիեէթի թաաոսուպիլլէ նիւմաիլլի ալթըն-
տա պապը հիւքիւմէթիմի՝ քէնտի ուղ-
րուռն քիւշաո իթմէք արպուսինտէ կէ-
զէր տէեու:

«Փիլոկղէսին՝ պէնի թախթտան տիւ-
շիւրմէք իւզրէ իմալը տամը տէսաիս իթ-
մէքտէ օլտուղուռնա էվլէլէն ինանամալ
իտիմ. նիշուռն քի մէգիեէթի սահիհէտէ,
էօյլէ պիր սատէլիլ վէ տօղրուլուգ հալի
վար տըր քի, էզհէր ճիհէթ թագլիտ
գապուլ իթմէսի, վէ պիր ճիւզի տըգգաթ
իտէն քիմնէնին, մահիեէթինի գօլսյճա
տէրք իթմէմէսի գապիլ տէյիլ տիր: Վէ
լաքին ֆիլոկղէսին՝ գուսուրլարըմը եիւ-
զիւմէ վուրմագ իւզրէ օլան ճէսարէթի,
պանա նէֆրէթ կէթիւրմէյէ պաշլար, վէ
Պրոտեսիղասըն թէպէսպիւսի, վէ նէվա-
նէվ պէվգեապ օլմագլըղըմ իշուռն իպրալ
իտէկէլտիլլի մէհարէթի լա եէն գաթիսի
տախի, անըն մէշրէսի սախթընը թէհամ-
միւլ օլուռնամալ պիր տէրէճէեէ վարտը-
րըլար իտի:

«Լաքին Պրոտեսիղաս՝ խասմի հագգըն-
տա օլան հէր իֆատէսինէ իթայը էմնի-
եէթ իթմէքտէ օլտուղոււմոան ինֆիա-
լէն, արթըգ անըն ալէյհինտէ հիշ պիր
շէյ սէօյլէմէմէեի թասմիմիլլէ պէրապէր,
էվլէլէլլէրաէն էլէտտ տէսիսէլլէր գուր-
մագ ճիհէթինի թէճվիլլէ էթաի. վէ պա-
գընըգ քի պէնի նէ վէճհլէ իղֆալէ մու-
վաֆֆագ օլա պիլտի: Պու միւֆսիտ օն-
տան սօնրա կարպաթիա թարաֆընա
միւթէհէյիլլի հարաքէթ օլան տօնանմա-
մըն իւզէրինէ, ֆիլոկղէսի գօմանտան
նասպ իթմէքլիլլիմի նասիհաթ իտէր, վէ
պէնի իսքեաթ գըմընտա — Մալիւմինիլ
տիր քի, ֆիլոկղէս հագգընտա սէնա ի-
տէր իսէմ, անըն թարաֆընը թուլմուռ
օլմագլըղըմ իշուռն տախի իշթիպահ տէ-
յիլ տիր, անըն հարպ ճիհէթիլլէ հէմ
շէճի, վէ հէմտէ զէքի օլտուղուռն, վէ
պու պապտէ սիլլէ ճիւմէտէն զիեաոէ
խըտմէթի նաֆաատա պուլուռնաճաղընը

իմ իրաֆ էյէր, վէ անըն մէնաֆիլի հիւս-
նիւ խըտմէթինի, պէնիւ ալէյհինաէ օլա
քիւլիւ ատաւէթիմէ թէրճի հիւսթիւ —
տէր իտի:

« Հէր պիր մէսալիհի հիւքիւմէթիմին
քէմալը էմնիւէթ իւզրէ իւհտէյի իտա-
րէսինէ թէվտի իյլէմիլ օլտուղոււմ Պրո-
տեսիլասըն՝ տիւրիւսթիլի զալպինտէն,
վէ հազգանիւէթրէվէրլիյինտէն տօլանը
պէզանէթ մէմնոււն օլարազ, պօյնոււնա
սարըլըպ անը մէնէրրէթլէ պուս գըլըմ.
վէ հէր նէվի հաւասար միւզիւրրէտէն, վէ
մէնֆաաթը շախսիյէտէն պաիւ կէօր-
տիւյիւմ էօյլէ պիր գաթա իթիմաւ էթ-
միլ օլտուղոււմտան տօլանը, քէնտիմէ
մութլու չաղըրըր ըտըմ. լաքին տիրիլ.
մէլիքլէր նէ՝ տէրէճէ աճընաճազ հալտէ
տիրլէր. պու աւտէմ պէնի՝ պէնտէն չօգ
գիւստէ թանըմագտա, վէ մէլիքլէրին
հէմ զանէթ միւթէրէտտիւ, վէ հէմտէ
պի գայտ օլուր օլտուղլարընըն ֆարգըն-
տա իմիլ. էվվէթ՝ տաիւմիւլ էվգաթ շար
ճանիւլէրինի իհաթա իտէն միւֆսիւլէ-
րին ֆիթնէքարըլըլարը, թէճրիւպէլէրի
թահթընտա պուլունմասընտան տօլա-
նը՝ չիւպլաթ իչինտէ մաղրուզ, վէ սէ-
ֆահաթըն՝ քէնտիլէրինի չէքէր կէօթիւ-
րիւր օլմասընտան, վէ պիզգաթ գահմէ-
թէ կիրմէք պիւմէիպ, քէնտիլէրի իչուն
ախէրլէրինի չալըչմասընա ալըչըլ օլ-
մալարընտան նաչի տաիւ, գայտսըլըլա
մէպիւք պուլունուրլար: Պինաէն ալէյհ
էն պէօեիւք խըտմէթտէ պուլունաճաղը
մութլազ օլան պու գաթ հազգընտա տա
պէնի իլգայը իլթիպաչ ու հասէտ իտէճէ-
յինէ էմին իտի. խուսուսա քի էսնայը
ղայպուպէթինտէ ֆիլոկղէս իչուն իմալը
տամը տէսաիւ իթմէք էն գօլայ շէյ տիր:

« Լաքին ֆիլոկղէս՝ հինի միւֆարիգա-
թընտա պալընա կէլէճէյի քէչֆ իտիպ —
Մալիւմիւնիւզ օլուն քի, տէտի. պա-
տէմա մուհաֆազայը նէֆա իթմէթիլէ
իւհտէտար օլմաեաճաղըմ տըր. վէ սիզ
իսէ, պիր գարար իաւսիմին իֆատէսինի
իսթիւմ իտէճէյինիգաէն, սիզին իչուն
ֆէտայը ճան իաէրճէսինէ ուղրալըլըմ

տա պիլէ կէօրէճէյիւմ միւքեաֆաթ՝ ան-
ճազղայզ ու զազալընըլ օլաճազ տըր:—
« Ալտանըթօրսուուզ, տէտիւմ ճէվապէն.
սիզին Պրոտեսիլաս՝ ալէյհինտէ պուլուն-
տուղոււնուզա իաղմէն լի էնֆիհի օ՝ սիզին
հազգընըլտա պիր շէյ տէմէտի. օ՝ սիզի
մէտհ ու թէքրիւմ իթմէքտէ, վէ մէմու-
րիւէթի միւհիւմէյի հիւքիւմէթէ շանէն-
թէր կէօթէրմէքտէ տիր. շանէտ հազ-
գընըլտա պիր նէվի սիանէթէ պէտ ի-
տէր իսէ, անտէն սօնրա պիր տահա է-
սէրի թէվէճիւհիւմիւ կէօրէմէզ. կիտի-
նիզ, վէսվէսէ իթմէիւնիզ, վէ անճազ
ուսուրու մէմուրինիզճէ հիւսնիւ մու-
վաֆֆադիւէթ թէֆէքքիւր իտինիզ:

« Պու հալ իլէ մուֆարիգաթ իտուսլ
կիթտի. վէ լեաքին պէնի՝ էն միւզթա-
րիպ պիր հալ իչինէ իլգա իլլէտի. պա-
նա՝ միւշալլիւրինի միւթէլիֆէնին նէ՝
տէրէճէ լիւզիւմիւ պուլունտուղոււն
օ՝ սրրատա ֆարգընա վարտըլըմը սիզ-
տէն սէթր իտէմէմ եա՝ Մէնտօր. գիրա
չանը հիւքիւմիւմէ, վէ հիւսնիւ մու-
վաֆֆադիւէթիմէ՝ անճազ պիր միւշա-
լլիւր սէօգիւնէ իթիւմտ գըլմագտան միւ-
զիւր հիչ պիր շէյ եօգ տու:

« Պրոտեսիլասըն թէքէպպիւրի սէպէ-
պիլլէ տիւշար օլմագ թէհիքէսինտէ
պուլունտուղոււմ աղըր աղըր իաթա-
լարտան պէնի թախիս իտէն, ֆիլոկղէ-
սին ագիլ մէշլէրէթլէրի իտույինի պիթ
թէճրիւպէ տէրք էթմիլ, վէ անըն սէ-
պաթա միւպթէնի օլարազ մութթապըֆ
պուլունտուղու մէզիւէթ ու շուարը
հազգանիւէթ էսէրինի, Պրոտեսիլաստա
գաթման կէօրմէմիլ իտի իսէմտէ, նէ չա-
րէ քի օնա օլ տէրէճէ սէրպէսթիլք վէր-
միլ իտիւմ քի, կէրի ալընա պիլմէսի լա
մուհալ իտի:

« Պու գաթլարըն թէէլիֆ ու իթթի-
ֆազլարընա իւհտէտար օլմաեաբազ ա-
րալարընտա գալըլ օլտուղոււմտան տօ-
լանը մէֆթուր օլուպ, վէ իչպու ֆիւ-
թուր՝ պիր ճիւզի սէրպէսթիլի պի գայտի
կէօնէնէ պիլմէք իւզրէ, իւմումոււն տիւ-
շարը մագարր օլմասընը թէճվիզէ թաչ-
րիք էյլէր իտի. վէ սէպէպի իթիթիւարը
գարարըմը տէր իաթըր իթմէք պիլլէ իա-
թէմէզ օլտուղոււմ հալտէ, քէնտի քէն-
տիմտէն տաիւ սէթրէ չալըլտըլըմ օլ սէ-
պէպի մաաեուպ, գալպիմէ պիր թէէսիւրի
պէզանէթ իլլէտիր, վէ մուամէլէյի վա-
գաաեա տաիւ, պէնի՝ օ՝ թէէսիւր սէվգ
էտի վէրիւր իտի:

(Պագիսի սօնրա)

ԳԱՅՄԵՐԻՅԵՆԻՆ ԱԹԻԳ ԳՕՃԱՊԱՇԵՐԼԸՂԸ

(Ճիշտ 3 նիւսիս 6 տէն տէրաւ (սա. 70))

Շիրտի նէօպէթի գըստէ աշիգ Լութ-
ֆիւնէ կէլիպ, փուսլասընը իպրաղ էթ-
աիքտէ ԻնՍԱՅՍԸԶԼԸԳԻ եազըլը խտի .
մէճլիստէն սիւքիւթ թալապ պիրլէ շու
պէյթի սէօյլէտի :

Պիր զատտար պիր մազլուժպիր տէ պիշարէ
Տիւշտիւլէր աճ սուսուզ իգսիգ պիր չէօլէ :
Օրտա նէ էօրֆ ֆաիտէ իթտի նէ սիմ
քեար ,

Իւչիւ տէ պիր թարգտա գալտըլար նա-
չար ,

Գըլըպ իչլէրինտէ էն սօն պիր գարար ,
արարտը հէր պիրի պիր եանտան շիքեար :
Մազլուժ էլէ պիր կէնճ կէյիք կէշիրտի ,
Հէման զալիմ եօլտաշընա կէթիրտի :
Տէտի իւչիւլ իյլէ պուճու սէն իւչ փայ ,
Օ՛ տա էօյլէ թագսիմ իչուճ գըլտը սայ :
Իւչ փայըն քէնտիսի ալտը պիրինի ,
Պէնիմ ամիր տէեու արզլա քիպիրինի :
Սօնրա սալտը տիկէր փայա բէնչէսին ,
Տէաի պիրիսինիգ քի հագգ զալիպին :
Իւչիւնճիւնէ հէր քիմ փարմագ ուղատըր
Պաշընա կէլէճէք խըշմու գազա տըր :

Իշրի հեփ պիտյի Տիր ինսաֆաղ գեկիին ,
Տիւշտիւլէն տէքիին ֆէնսինսէն հեկիին :

Մէճլիս պու գըստէտէն օ՛ գատար խօշ-
նուտ վէ մէմնուճն օլտու քի , սուրուրու
գալպլէրինի ֆիրլէն կէօսթ էրմէք իւզրէ
գատէհլէրի տօլտուրտուլար , Տէր Հայրա ,
Ասորիճէ պիր մնդեղի օգութտուրտուլար ,
վէ ճիւմլէթէն եաշա աշիգ լութֆի չազ-
րըլարագ , վէ գօլարը պիր պիրինէ սա-
րարագ աթըլտըրտըլար :

ՕՆ ԵՆՏԻՆՃԻ ՊԱՊ

ՎԱՐԺԱՊԵՏԻՆ ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

Սաաթ եէտիեի չալտը , լաքին վագթըն
նաւը կէշտիյինին քիմսէ ֆարընտա օլմա-
տը . վէ սըրա վարժապետէ կէլէրէք վու-
գուաթը մահալլիյէնին շու վէճիլէ հիք-
քեաեսէինէ պաշլաեղալ « Սիգէ , տէտի .
տուլտուղում վէ կէօրտիւլիւմ չէյլէրին

պիրէր պիրէր նագլինի իթմէմ լեազըմ կէլ-
սէ , պիր ուզուճն մաուալ քիթապը դատար
սիւրէր , վագթըմըգ գըսա , վէ տար վա-
գըթտա պիր ուզուճն մագալէ գափուսու
աշմանըն իճապ իթմէնէճէյի աշըգտա տըր :

Պու ճիւմլէթէն ճիւմլէ իչինտէն սիգէ ի-
քի չէյ սէօյլէնէճէյիմ տիրքի , իքիսի տէ
պիր պիրինտէն էլէտտ տիր :

Պիրիսի , տիւնքի կիւն ագշամ Եհէնի ճա-
մի հօնիւ տէեօրլար պիր մէյտանըղա
եագըն օլուպ , եարըսընըն իւթիւ գա-
փալը պիր չըգմապ սօգագ քէօշէսինտէ
գափուսու պաթլըճանի պօեալը պիր խա-
նէտէ միւսաֆիր իտիմ :

« Պու խանէ իյաշէր էմմի նամընտա պիր
զաթըն իմիշ . պիղիմ օրաեա կիտիշիմիզին
սէպէպի տաիսի , իյաշէր էմմիինն տամա-
տը հաֆֆաֆ Յակոբ նէրսէսեանըն պի-
ղիմ թարաֆլար իլէ տիսզ ու իթասը , վէ
պէնիմ իլէ իլէրիտէ ահպալլըղը օլտու-
ղունտան , քէնտիսի գայըն բէտէրի խանէ-
սինէ բարիկեհգան իթմէյէ կիթմիշ օլտու-
ղու հալտէ տիւնքի կիւն տալէթ իտուպ
զօր զար պէնի տէ ալըպ կէօթիւրմիւլ իտի .
օրատա կէօրտիւլիւմ էն աճայիպ հալլէրի
պէեան իթմէլտէն էվլէլ , պիր տէֆա
խանէեի նագլ ու թաարիֆ իտէյիմ քի պիլ-
տիրէճէյիմ խուսուս իչուճ փէք իգթիգա-
սը վար տըր :

« Պու խանէնին զօգագ գափուսուճնտան
պիր պասամագ իլէ իւթիւ գափալը օլան
եօգարը հալլիւնէ էնիլիպ , վէ սօլթարաֆ-
տան տա գօրգուլուգլու թաշ պասամագ-
լար իլէ եօգարը չըգըլըր իտի քի օրասը
տա սալլըգ իմիշ :

« Իչպու գափալը հալլիինն միւլլէթմի-
լաթը , պիր պապ սէքիլի ախօր օտասը ,
իթթիսալինտէ պիր գահվէ օճաղը , վէ
պիր տէ ուֆաճըգ օտատան իպարէթ օ-
լուպ , խանէնին պու գըսմընտա պիր ֆա-
գըր քիրաճը օթուրմագտա իմիշ :

« Պու հալլիտէն պիր գաշ պասամագ
իլէ աշաղը հալլիւնէ էնիլմէք իչուճ պիր
գափու վար տըր քի , օրասըտա իչ տաիրէ
օլուպ , սօֆա՛ թապիսանէ՛ հարէմ օտասը՝
աշխանէ՛ վէ եէր քէօշիւ կիպի միւլթէատ-

տիտ կէօզլէրի վար իմիշ, պուռնարըն պիր իքի կէօզլէնտէ, իսաչէր էմինին տիկէր պիր կէլին գըզը, վէ մախտասընտա տախի էվլի օղուլարը վէ էրկէն գըզլարը իլէ իսաչէր էմին իսքեան իտէր իմիշ:

«Ագչամտոն ագչամա աչաղը հավլի գա-
փուսու իլէ, զօգագ գափուսու գափա-
նընճա թաարիֆ էթտիկիմիզ իւսթիւ գա-
փալը օլան եօգարը հավլիտէ իսքեան
իտէն քիրաճընըն, մահպուս կիպի պիր
չէյ օլաճաղընը զիքր իթմէք իգթիզա
իթմէզ:

«Էն էվլէլ էվ սահիպինտէն պաշլահա-
լըմ, Գաբրիէլ ախպար էլպէթտէ պիլմէլի.
պու իսաչէր էմին տէտիյիմիշ հալինի վագ-
թինի եէնմիշ, էվլատ էվլէնտիրիպ գըզ-
լար կէլին էթմիշ, վէ սիննի տախի վար-
մըշ հէման տօգսանա տօղրու սէր չէքմիշ
օլտուղունտան, վէ պու սէնէ իսէ էօմ-
րիւնիւն չըրաղը արթըգ սէօնմէյէ եիւզ
թութարագ պիւսպիւթիւն զաիֆ տիւշ-
միւշ պուլունտուղունտան, տամատլարը
վէ պիւթիւն էվլատ վէ ահֆատը պիրլիք-
աէ օլտուղու հալտէ պիր սօն քարեկեն-
դան իթմէք նիեէթիլէ, իքի տամատընը,
պիրիսի այրըմըշ օլտուղու հալտէ իքի
էվլի պիր տէ էրկէն էվլատընը, ֆամիւ-
եասընը, վէ թօրուլարընը պիր արահա
թօփլամըշ ըտը քի, ճիւմլէսի օթուզ իքի
նէֆէր իտիլէր:

«Եէմէքտէն սօնրա ճիւմլէսի՝ սօֆանըն
օրթա եէրինտէ, տիզինտէ գուլթու եիւզ-
լիւ եօրկան, վէ արգասընտա սըրա իլէ
գահըլը եաստըգ օլարագ եահըլմըշ պիր
եաթագ իչինտէ օթուրմադտա օլան բէ-
տէրլէրինն եանընա թօփլանըպ, էթրա-
ֆընա չէվրիտիլէր, վէ պիզէ տախի սօ-
ֆանըն սաղընա տիւշէր խարման եէրի
թարաֆընա օլան սէաիրին քէօշէսինտէն
եէր կէօթէրտիլէր:

«Իշպու միւհթէրէմ իթթիեարըն պաշըն-
տա, իչինէ եուռ եահըլմըշ օլտուղու հալ-
տէ, իւզէրինտէն պիրէր պարմագ ֆա-
սըլալը օլարագ տիքիլ կիտիպ, տէքէսինէ
տէ պիր աիւյմէ տիքիլմիշ, վէ քէնարընա
պէեագ պէզաէն քիրլիք կէչիրիլմիշ սիեահ

չուհատան պիր գուգուլիֆ օլուպ, պէմ
պէեագ օլմուշ գաշլար քիրրիքլէրէ գա-
րըմըշ, վէ պըրըզլար իսէ, կէօյսիւնիւ
տէօյմէքտէ պուլունան ադ սագալտան
թէֆրիգ օլունմագ օլմուշ իտի:

(Գոռառու պաշեմա)

ԱՐՍԼԱՆ ՏԸՐ

ԷՄՄԱ ԵԻՆԷ ՀԱՅՎԱՆ ՏԸՐ

ԹԸՐԵԱՂԸՏԱ ԿԵԹԻՐԻ

Շու ըէսիմտէ եէր իլէ եէքսան օլ-
մուշ կէօրիւնէն օլ կէնճ տուլթէրի
մէլէքսիմա, ագսատէլէր իլէ միւ-
լէպպէսէ օլ նազէնինի տիլրուպա, վէ
օլ մումիա կիպի պիր թէնէ, էն զա-
րիֆ պէտէնէ, վէ պիր միսլի նա մէշ-
հուտ հիւսնէ մալիքէ օլան տուշիզէյի
նազիք էտա պիր արսլան իլէ տօսթ-
լաշմադ թէճըրիւպէսի եիւզիւնտէն
իլթէ պէօյլէճէ էօմիւնիւ թէհլիքէ-
եէ իլգա էյլէտի:

Կէրչի պիր էյեամ մուհապպէթլէ
կէչինտի, պէրապէրճէ եէտի իչտի,
էյլէնտի, մէրամ աննատը վէ մերամ
աննատա պիլտի իսէ տէ, կիւնիւն պի-
րիսինտէ տախի պիր հայվանի սէպէպ-
տէն տօլաեը տարպը չէտիտի բէնչէսի-
նէ գուրպան կիթտի: Չուլֆի առաջան
սրը Էմմա եիւնէ հալլան սրը Թըր-
մաղլընսա կէթիւրի: Պու գըստէ, լի-
րահա թամա եիւզիւնտէն զէվճիեթ
ինթիսապընճա վուգս պուլան պա-
ղի միւնասէպէթսիզիքլէրին նէթի-
ճէյի միւտհիչէսինի պիզէ տէր խա-
թըր իթտիրսէ կէրէք տիր:

THE WIDOW OF THE WIDOW OF THE WIDOW

ՇԷՐԱԻԹ ՄԱ ԻԽԹԱՐ

1 ՖԵԼԵՑԻՆ իւշիւննիւ ճիւտինէ ապօնէ օլան զեվաթա 30 ճիւզէ գատար իթասը մէշրութ տուր:

3 Բիսալէմիզի միւթալէաեա արգու իտուպ տէ 30 նիւսիւէ ապօնէլիյի կիւճնէ կէլոյիյինի պիւտիրէն զեվաթա՝ իրաէյի թէսիլաթ զըմնընտա. պու նիւսիւէտէն իթիպարէն 12 նիւսիւէսինէ 30 դուրուշ օլարազ ապօնէ գապուլ օլունաճազ տրր:

2 Լիսանը Թիւրքի Թահսիլինին էհէմմիտէթի՝ արթըզ թէսլիմ իտիւմէքտէ, վէ Ֆէլէք իսէ օ ճիհէթէ խըտմէթ իթմէքտէ իտուլինտէն, Թաշրաւարտան պիւ վասէթա վէ պա մէքթուպ վուզու պուլան պիր չօզ իլթիմասլարը, տահա պիր ֆէտաքեարանէ սիւրէթտէ իճրա իթմէք իւզրէ, վիլաեաթ մէքեաթիպինտէն 40 մէքթէպէ պու նիւսիւէտէն իթիպարէն վէ մէճանէն Ֆէլէք կէօնտէրիլիպ, վէ քիմէր Թարաֆընտան իրսալ օլունտուղու իլէրիտէ պիւտիրիլէճէք տիր:

3 Ապօնէ եազըլաճազ գաթըն Պէօեիւք Եէնի խանտա իւսթ գաթտա 33 նօմէրօլու օտաեա միւրաճաաթ իթմէսի, վէ մէքթուպլարըն տախի Յովհաննէս Յ. Պալըզճեան իսմինէ օլարազ օրաեա իրսալի լեազըմ տրր:

4 Պէհէր նիւսիւէսի 3 դուրուշա օլարազ անճազ օտասընտա սաթըլըր:

5 Մէզքիւր օտաւտա միւնթազամ սիւրէթտէ հէր ճէվի էվրազը տաավիյէ, թիւճաւրիյէ վէ տէֆաթիլի մուհասէպէ եազըլըր:

6 Վէ տէվաիրի րէսմիյէտէն հէր ճէվի գուեուտաթ իթրաճը, էվամիր Թահսիլի, վէ վէքեալէթ, բրօթէսլօ վէ հաճ կիպի մուամէլաթըն իճրասը իլէ, հէր տիւրլիւ տաավինին քէմալը էմնիտէթ վէ ինթիզամ Թահթընտա օլարազ իճրայը մուհաքէմէսի զըմնընտա էմնիտէթի գաթլար վէ ալօզաթլար Թաեինի, վէ հէր կէօնէ մէսուլիտէթլէրինին թէէմինի թէահիսու զըլընըր:

Ի Յ Լ Ա Ն

Ֆէլէյին իլք վէ իքինճի սէնէլէրինին ճիւտլէնմիշի 60 ար դուրուշա. Միւսապվէր միւնթախապաթը Ֆէլէք 40. Սէատէթի ինուանիյէ 6. Գայսէրիյէնին աթիզ գօճապաշըլըղընըն իլք ճիւզիւ 6. Վէ գավաիտի նազըլ

հուրուֆ 3 դուրուշա սաթըլմագտա տրր: